

[Jørgen Jørgensen (Lejre).]

at vi heroppe tror på holdbarheden i den danske bevægelse. Jeg kan sige, at vi vedstår i det radikale venstre den stilling, vi har taget gennem årene, når vi har drøftet Sydslesvig og har givet tilsagn om at støtte dette arbejde, sålænge der er livskraft og indre styrke deri. Det er efter vor mening denne indleven i dansk åndsliv og kulturliv, som er forudsætningen for danskhedens trivsel og udvikling i Sydslesvig, og som den danske bevægelse må bygge sin fremtid på.

Til det næste forslag på dagsordenen, om Danmarks tilslutning til udnævnelse af en øverstkommanderende for forsvarsstyrkerne i Atlantområdet, skal jeg kun sige, at vi i det radikale venstre stiller os på samme standpunkt som til udnævnelse af den øverstkommanderende for Landhæren indenfor Atlantpagtområdet i Europa, og jeg kan i omtalen af disse spørgsmål henholde mig til, hvad mit partis ordfører udtalte derom, dengang spørgsmålet var til drøftelse her i tinget. Angående godkendelsen af denne udnævnelse kunne man måske spørge, om det for Danmarks vedkommende haster så meget med at tiltræde den. Der har vist sig adskillig kritik i England i anledning af, at det blev en amerikansk søofficer, der skulle stå i spidsen for Atlantområdets flådestyrker, og jeg ved ikke, om det er helt afgjort endnu, at det forslag, der her er til behandling, vil blive gennemført i det praktiske liv, eller om ikke hele spørgsmålet på Englands foranledning bliver taget op til drøftelse på et senere tidspunkt.

Jeg skal slutte med disse bemærkninger, og jeg skal med hensyn til forslaget om tilslutning til udnævnelsen af en øverstkommanderende for Atlantområdets søstridskræfter henvise til, hvad mit partis ordfører ved en tidligere lejlighed har sagt.

Viggo Stærcke: Grønland er verdens største ø, eller, hvis man vil sige det sådan, verdens mindste kontinent. Det er lige så stort som Tyskland, Frankrig, Spanien og Italien tilsammen, og verdensdelen Australien er kun $3\frac{1}{2}$ gang så stor. Grønland er en del af det danske rige. Man troede længe, at det lå så godt gemt der langt mod nord, indtil den langtrækkende flyvemaskine rykkede det midt ind i den strategiske linie mellem Nordamerika og Rusland. På grund af dets nære beliggenhed ved Canada og De Forenede Stater er det blevet af meget stor betydning for de nordamerikanske stater, at en fremmed magt, som i visse situationer kan formodes ikke at være venligsindede følelser eller måske rent ud sagt at

have fjendtlige hensigter, ikke får fodfæste på eller kommer til at beherske Grønland.

Da tyskerne ved begyndelsen af den anden verdenskrig gjorde forsøg på at sætte sig fast på Grønland, blev der den 9. april 1941 sluttet en overenskomst mellem De Forenede Stater og den danske gesandt i Washington Henrik Kauffmann. Denne overenskomst var i begge parter interesse. Danmark sikrede sin suverænitet over Grønland og rigshelheden, Amerika forøgede sin militære og strategiske sikkerhed og havde stor nytte af de grønlandske baser til beskyttelse af konvojerne til Rusland, hvilket også i højeste grad var i Ruslands interesse. Men opsigelsesklausulen i § 10 var ikke helt klart affattet, idet det der bestemtes, at overenskomsten skulle forblive i kraft, indtil der var enighed om, at de bestående farer for det amerikanske kontinents sikkerhed var ophørt. Ingen har dog for alvor bestridt, at de farer, der hermed sigtedes til, netop var de farer, der fulgte af krigen med aksemagterne, og ikke de eventuelle farer, som i nye konstellationer kunne opstå i verdenspolitikken.

Formelt er det ganske rigtigt, at der endnu ikke er afsluttet en fredstraktat med Tyskland, og reelt må man fra vor side indrømme, at sikkerhedsproblemet for Amerika i dag måske er af endnu større betydning under et eventuelt modsætningsforhold til Rusland, end det var under krigen med Tyskland. Sikringen af, at Grønland ikke bliver besat af en fremmed stat, som i krigstilfælde kan benytte de grønlandske baser mod Amerika, og adgangen for Amerika til på Grønland at have et net af radarstationer og eventuelt baser er af meget stor, måske vital defensiv betydning for Amerika. Danmark på den anden side finder sig i en situation, som er fyldt med stor risiko for dets fred, selvstændighed og eksistens. Vi er fra vor side meget interesseret i sikringen af Danmarks suverænitet over Grønland, men på grund af Danmarks beskedne magtmidler og på grund af Grønlands enorme udstrækning, Grønlands sparsomme befolkning og Grønlands fjerne beliggenhed er Danmark ikke i stand til effektivt at forsvare det grønlandske territorium.

Derfor har Danmarks retsforbund gjort sig til talsmand for en politik til gensidig fordel for Danmark og Amerika. I det udenrigspolitiske nævn har jeg foreslået, at Danmark fortsat skulle indrømme Amerika ret til at benytte grønlandske radaranlæg og baser i et nærmere aftalt tidsrum og under bestemte forudsætninger i defensiv hensigt.